

Intervju s Rajkom Miloševićem Gerom: Svrha nihilizma, s dozom humora (1)

Autor Marko Stojanović
Sunday, 08 November 2009

INTERVJU S RAJKOM MILOŠEVIĆEM GEROM:

SVRHA NIHILIZMA, S DOZOM HUMORA (1)

Voleo bih da mogu da vam kažem da smo Gera i ja uradili ovaj intervju u njegovom stanu, dok je napolju more ljudi i umom saobraćaja zapljuskivalo ulice u uobičajnom prepodnevnom meteo-u koji sebi s mnogo ljubavi tepa Barselona. Onda bih vam prišao o neverovatno dugačkom hodniku Gerinog stana, o tome kako Geru nije držalo mesto pa je malo odgovarao a malo svirao (svaki put na drugoj iz svog seta neprocenjivih gitara), kako se, najzad, priča prelivala iz granica intervju u kasne popodnevne sate, i dalje, u zvezdanu noć... Voleo bih da mogu sve to da vam ispričam, da nakitim kako se samo počeleti, ali na žalost, imam suviše poštovanja, kako za Geru, tako i za vas. Istina je mnogo prozaičnija: Gera je u Barseloni a ja u Leskovcu, internet razdvaja bliske ali spaja daleke, a dobra priča, baš kao i dobra priča, ne zna za granice...

Kako su nastale "Ubice...Kao ti i ja"?

Podsredstvom

Enrique Abuli-ja, on je upoznao Oscaraibar-a i mene krajem 1991. Ja nisam znao Oscaraibar-ov raniji rad, ali se njemu dopalo to što ja radim i došao je sa veoma konkretnom idejom o "Ubice...Kao ti i ja", namenjeno Josep Toutain-u kao izdavaču.

Zar te nije privlačila saradnja sa samim Abulijem u to vreme?

Da, naravno, ali kao mogućnost, eventualnost, ne kao nešto što je tu iza ugla. Tada sam bio spreman, a ne isplaniran. Teško je objasniti te okolnosti sada, poenta je bila u "biti spreman, to je sve", kao kod Hamleta. Za ono što dolazi, šta god da je to. Ne znaš, ta je, zato ne otkrivaš, i znaš, da će te zapamtiti.

Ispravi me ako grešim, ali čini mi se da je Oskaribar prvi scenarista sa kojim si sarađivao posle Dragana Savića. Na koji način se njegov način rada razlikovao od Savićevog i na koji način je uticalo na tvoj kreativno iskustvo?

Potpuna dijametralnost u svemu. Sve su tačke bile različite, što je istini za volju uslovljavao sam život isto koliko i razlika u njihovim pristupima. Daklem, zbog toga sam i ja sam bio drugačiji, tako da se između ta dva ekstrema izrodio jedan ogroman kreativan prostor za ispuniti. Značajno iskustvo... Ali ja zaista mislim da ko god da je bio scenarista tih dana u Srbiji, isto bi ga čekalo jer sam zbog životnih uslova i prisustva rešenosti, svodio sve na konkretnost i iznad svega svršishodnost. To mi je pomoglo da se opet vratim na početak: crtanje. Ne na dokazivanje ideja, na crtanje. Jako zdrav osećaj.

Zašto tih dana nije bilo dobro biti scenarista u Srbiji?

Jako jednostavno

- uglasno malo novaca. Tu se događa nešto pomalo specifično, nalik na vrzino kolo: da i naši, kao i inače svi vatrejni narodi, misle da je imanje ideje laka stvar, da je to samo impuls i kombinatorika, da je sve u tom činu setiti se nečega. A u stvari, to ti je kao ono "jako je lako ostaviti pušenje, ja ostavljam svaki dan po dvadeset puta". Teško je podići bilo koji nivo, a pogotovu svoj.

Je li bilo dobro biti crtač, ili tek neznatno bolje?

U uslovima

početka devedesetih, tek neznatno. I uglavnom na uštrb scenarista... Koji su, mora se reći, zaista niskog nivoa bili tada. Abuli i Oscar su možda i bili najbolje što se tada moglo naći u našim redovima. Font i Gimenez su sami sebi pisali, a ostali... Ideje toliko banalne su u stvari da budu dobro nacrtane, da bi lišile na što ima svrhu ili ideju. Prevara sve zajedno...

Može li nam dati kreativni kontekst u kome je došlo do nastanka stripa?

Abuli je planirao

saradnju sa Darkom Perovićem, moj rad nije poznavao. A i kada ga je upoznao, on nije kompulsivan ni gram, živio jako sporo i ujednačeno... Čovek kome treba vreme, a ja ga pogotovu tada nisam imao za planove. I sam Darko je radio "Duboko i hladno" po svom scenariju tokom cele '92., dakle u doba kada su rađene i "Ubice".

Ali kada se, recimo, prihvatio prevoda mog "Smoky Joe-a" na našanski, to je bilo baš;

prvoklasno, jednostavno sam ostao bez teksta na kvalitet. Mislim da je Abuli osetio eventualan dobar spoj Oscaraibar-a i mene, jer je primetio da se u mojim tablama nalazi dosta osećaja za film, a Oscaraibar-ova životna želja je bila da režira film, već tada je pripremao scenario za to. I zaista smo se brzo našli. Jezik je pomalo bio problem, jer je moj španski bio na početku početka, to je bilo tek par meseci od dolaska, a njegov engleski je bio ispod lošeg... Ali uz dosta gestikulacija i smeha, bilo je to sve OK. Sećam se da mi je on u stvari prepričavao svaku epizodu sliku po sliku, a ja sam sebi pravio kratke beleške - recimo "baba za uena, prst uzdignut, okolo ki", takve stvari. Raeno je tokom '92. i mislim da je poslednji nastavak bio uraen januara '93. Prva dva nastavka su izašla u "Zona84", a sledeća tri u "Comix International-u". Daklem, prvo za "Toutain" a zatim "Ediciones Cinco".

Tematika "Ubica" je podosta crna...

Da, crna je.

Oscar je, u stvari, voleo da radim to totalno realistički, a meni je to bilo baš strano kao feeling ako tema uključuje i morbo. Jedino ju je doza humora moglainiti inspirativnom za mene. Bilo je veoma zanimljivo otkrivati i zatim pročitavati stil "Ubica-a". Pustiti da sam serijal te svoje stil, a ti samo treba da bude budan za to i da ga prati. Zadnja epizoda je već bila totalno definisana, zavoleo sam to, zadnja tabla stilski apsolutno najbolja. A ono što sam tu našeo tu nastaviti u svom "Smoky Joe-u" odmah zatim. Kao pristup potpuno definisan i meni lično jasan u svim uglovima i slike i scenarija. Dosta zahvaljujuti "Ubicama", jasno.

Da li je vreme u kom si to radio (početak ratnih devedesetih u Srbiji, teško sa preživljavanjem u Španiji) uticalo na Ubice na neki način, ili na tvoju odluku da se njima pozabaviš?

Ne mogu reći da

jeste, ne sećam se te direktne veze, to je našlo, a opet kad pogledam iz ove perspektive, nemoguće je da me nije zakačilo... Znaš kako, ja na to nešto drugaćije ipak gledam, ja tu vidim rešenost u liniji crteča, a manje nasilju i morbosa u sekvencama. Meni je rat i taj odlazak iz ex-Jugoslavije doprineo

rešenosti, onaj ličnoj, jačem prisustvu sebe u svom životu. Ne tužim životima ili čak okolnostima - oni su promenljivi, a ti si sam konstanta. Kao da je bilo nebitno što je rat, nego što ima mene za protivnika. Postalo je bitno ono što mogu da ponudim svom životu. Relativno lako sam pokidao veze, i tek mnogo, mnogo kasnije shvatio da je ta neizbežna teskoba pokidanih korena - u stvari sloboda. Onda je prestalo da biva teskobno. Odjednom postaje lak i sebi i drugima. Naše mir.

(Nastaviće se)